

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Telefon száma: 62.

Egyes szám ára 2 fillér.

Panama mindenáron.

Marjay Pétert a sors szeszélye vitte az ország legelső testületébe. Marjay Péter személye ellen csak az a kifogásunk, hogy nincs kellő képzettsége, kellő egyetemes szempontjai, világis merete ahhoz, hogy az állam ügyeibe beleszóljon. Haragszunk az ő személyében erre a típusra, amelyet nem jól indokolt népszerűsége segített a képviselői méltóságba. És bizony, ha a Marjay Pétereken szemlét tartunk, kezdünk nem idegenkedni attól az elmélettől, mely abszolutisztikus módra a kormány által nevezetné ki mindkét ház tagjait.

Ez volna a másik véglet. Az egyik pedig az, hogy a választási szabadság csak a minimális census, kor és irni-olvasni tudás kvalifikációja által levén korlátozva, Marjay Péterek is kerülnek a parlamentbe.

És Marjay bekerülvén oda, ahová nem ezek szerint nem méltó: nem igyekszik utólagosan, tanulással, ambícióval helyrehozni a mulasztottakat, hanem le akarja leplezni a pénzügyminisztert.

Hiszen igaz, hogy a panamák leplezése popularis akció. Azonban ha egy ismeretlen pont akar egy hatalmas pozícióban levő államférfiut leplezni: a jóhiszeműség minimuma, hogy minden részletében az ügynek informál tassa magát. Az információhoz tartozik az is, hogy a pénzügyminisztert kérdezze meg, az ügy mibenállásáról. Csak ha ez az információ ki nem elégíti, vagy ha annak valótlanságáról meggyőződik, akkor vigye ügyét a parlament ítélőszéke elé.

A néhány napra herosztratoszi hírességre vergődött Nagybecskereki Hirlaptól nem vesszük annyira zokon, hogy Lukács Lászlót leplezni akarta. Azon a kis lapocskán bizonyára láz vett erőt, hogy Lukács Lászlóról olyat írhat, akár jót, akár rosszat, amiről a fővárosi lapok nem tudnak, meg hogy most róla fognak beszélni. És Marjay Péter, aki ahelyett az Angol alkotmány történelmet olvasná, ugy látszik a Nagybecskereki

Hirlapot olvassa, no-za, kapott rajta és talán nyakát is akarta szegni a finanszternek. Pedig Marjay sokkal kisebb, Lukács sokkal nagyobb, az ügy sokkal tisztább, a miniszter sokkal becsületesebb és sokkal nagyobb szabásu ember, semhogy holmi kis trafikpanamákkal sujtaná önmagát és a miniszteri biborszéket.

Nem is méltatnánk különösebb figyelemre az esetet, ha nem volnának mélyebben rejlő gyökerei. Sőt, nem szoritkozik e magyar haza határaitra. Épen most folyik Franciaországban a Grand Cnartreuse sok milliós vesztegetésének tárgyalása ama bizottság előtt, amelyet Combes maga kért kiküldeni. A pendantja ez az eset a Khuen-Héderváry—Szápáry-féle vesztegetési afférnak de non lucendo.

Az általános beteges szenzációhajszattal, amely megint az idegrendszerek degradálódásával függ össze, az emberek panamákat keresnek ott is, ahol panamának híre hamva sincs. A szenzáció ördöge, ez von el minden nemesebb érdeklődést méltó tárgyakról. A leleplező, a merész közbeszóló: ezek a parlamenti események hősei és nem a komoly tanulmányra, magasröptü ambícióra valló beszédek szónokai, nem a komoly munka emberei.

Igy történik, hogy a Mezössy Bélát megillető előkelő pozíciót Lengyel Zoltán, a Beöthy Ákosét Kubik Béla foglalja el. Falk Miksa csak ott jö szóba, ahol a legbonyolultabb munka vár Herkuleszére, ellenben Kubinyi Géza és Rakovszky István, a soha sem sebesülő toreadorok, lefölözik a közérdeklődés, szereplés és népszerűség dicsőségét. Mikor jön el a parlamenti renaissance, hogy a Marjay Péterek helyébe Hegedüs Lorántok jöjjenek, ha már nem állhat a parlament csupa Lukács Lászlóból

— **A német kereskedelmi szerződés,** A Nationalzeitung jelenti: A német-osztrák-magyar kereskedelmi szerződési tárgyalásokon itt időző osztrák magyar kiküldöttek tegnap este Körner valóságos belső titkos tanácsos külügyminiszteri tanácsos vendégei voltak. Azt hiszik, hogy a tárgyalások még

jó ideig tartanak, de miután mindkét részről erős az elhatározás a megegyezésre., remélhetőleg módot találnak a szerződés létesítésére.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

Az ülést fél tizenegy órakor nyitotta meg Perczel Dezső elnök. A jegyzőkönyv hitelesítése után felolvasták az indítványkönyvet, melybe Sebes Dénes irt indítványt a székely telekkönyvek általános helyesbitése tárgyában s az interpellációs-könyvet, melybe Rátka László, Nagy Gábor és Pap Zoltán jegezték interpellációkat.

Az indemnitáshoz Tisza István szólt. A kormány bemutatkozásakor azért hangsúlyozta a takarékoskosságot, mert tudta, hogy az állam bizonyos obligókat vállalt már, a miből származó rengeteg megterhelhetését csak akkor bírják el, ha egyebekben szigoruan takarékoskodnak.

Mindig az volt a meggyőződése, hogy krajcárral sem ad többet, mint amennyi kell, de ami kell, azt fizetjük.

Ami pénzügyeinket nem a militarizmus tultengései tették ilyen válságosakká.

A magyar költségvetés 1870-ben 12 és fél százalékát, 1890-ben 8³/₄% százalékát, 1900-ban 7 százalékát tette a költségeknek. A miniszterelnök ezután a költségvetés egyes tárcáit állítja szemben, hogy megmutassa, hogy nem a katonai terhek a legsúlyosabbak. A nemzeti fejlődés költségei 400 százalékkal, a katonai költségek 50 százalékkal emelkedtek.

Ezekről a szükségletekről mindenkinek, akinek a hadügyi szükségletekről sejtelmé volt, tudomásának kellett lennie. A már ismert szükségleteket csoportosították itt új kombinációkban.

Ezután Sággy Gyulával polemizál, majd egy közbekiáltásra megjegyzi, hogy ő a delegációban azt a kormányt jelentette ki hazaárulónak amely, ismerve hadseregünk helyzetét, vonakodott volna a hadügyi követelésekkel előállani. Az ellenzék persze opponálhat, azért nem hazaáruló. Ezután még a Cunard Line dolgával foglalkozott s kijelentette, hogy nem érheti itt a kormányt vád. A Cunard Line maga ajánlkozott, hogy szívesen elhagyja a szerződésből az államnak azt a kötelezettségét, — hogy ő 30.000

VIZGYÓGYINTÉZEZÉSE
A GŐZFÜRDŐ TELEPÉN.

T Gyógymódok: vizeura: ülő-félfürdők, ledörzsölések, massage, szénsavas fürdők (nauheimi cura).
Javalva: ideggyengeség, = álmatlanság, ideges főfájás, szédülésnél, idegfájdalmaknál, emésztési zavaroknál, a szív és véredények megbetegedéseinél (nauheimi cura).

Részleges és teljes villanyo- és fényfürdők specificus és biztos gyógymód rheumatismus ellen. Nagyon mérsékelt árak

kivándorlót liferál. Különben Tisza, tárcája tárgyalása alkalmával, leteszi a Ház-asztalára a szerződést.

Rátkay azt is mondta, hogy a kormány 300 forintos tanítókat akar tartani. Hát ez nem áll. A minimum 400 forint, sőt a kormány hajlandó hozzájárulását adni 500 forint minimum adásához s korpótlékokkal a tanító fizetését 800 forintra hajlandó emelni. Szól a katonai büntető eljárásról, amelyről kijelentette, hogy mielőbb meglegyen. Elsősorban azonban a magyar tisztek ügyét akarta végrehajtani.

Az olasz borvám kérdésénél felemliti, hogy január 21-ig csak 50,000 hektoliter bor jött be. Hogy mennyi bor jött be a régi szerződés alapján, az nem tartozik ide.

A népoktatási javaslat spontán elhatározásból támad s a nemzetiségeknek arra semmiféle befolyásuk nem volt.

Egy hang: Bécs nem engedi törvényvé válni!

Tisza István: Férfiúi szavammal jelentem ki, hogy a javaslat teljesen a mi elhatározásunkból fakadt és nem is engedünk arra semmiféle befolyást. Iskolákat Horvátországban is állithatunk fel. Különben Horvátországban határozottan tért hódít a Magyarországgal való kecsületes kapcsolat szeretete.

Gabányi Miklós: A Khuen-Héderváry kormányzat!

Tisza István: A Khuen-Héderváry kormányzat annyi jó szolgálatot tett a magyarság ügyének, hogy hálára kötelezett ezzel minden magyar embert! (Nagy zaj.)

Kubik Béla: Meggyűlöltette odalent Magyarországot!

Tisza István: A csalhatatlanságnak ilyen foka előtt leteszek minden fegyvert. (Derűtség.) Magyarország testvéri szeretetből megad minden segítséget Horvátországnak, melyre igényt tarthat. Ez a nagy politikai gondolat világít ki a regnikoláris bizottság határozatából. A kormány programja a magyar nemzeti irány elé tör. Ez nyer kifejezést minden ténykedésében. A kormány szilárdul áll a 67-es alapon. A pragmatika szankció által elrendelt közös védelem közös hadsereget kíván meg, de ebben teljesen érvényt szerezhetünk a magyar szellemnek és a magyar szónak. Ő mindig ellene volt minden agitációnak, amely ezekből a kérdésekből támadhatott. De ha a kérdések a mai napirendre kerültek, azoknak sikeres, józan megoldását követeli. Kérdik: hol maradt a szabadelvű politika? Hát mindaz, amit a kormány tett a bomlás megakadályozására, azt a szabadelvű politika érdekében tette. (Percekig tartó tüntető taps.)

Sághy Gyula szólt Tisza után személyes kérdésben, majd az elnök öt percre felfüggesztette az ülést.

Szünet után *Polónyi* Géza mondott teljes két óra hosszáig tartó beszédet. Először is általános meglepetésre határozati javaslatot terjesztett be, hogy a Ház fejezze ki szerencsekívánatait Ferencz Ferdinand főherceg trónörökösnek fia születése alkalmából; miután — ugymond — a magyar közjog szerint Ferencz Ferdinand gyermekei igényt tarthatnak a magyar koronára. Azután pontonként polemizált Tisza mai beszédével.

Azon lesz hogy Tisza kormányát minden eszközzel lehetetlenné tegye. Majd meleg

hangon üdvözölte, mint »megtért bűnöst«. Bánffy Dezsőt, s még melegebb hangon és tiszteletteljesen aposztrofálta Apponyi Albert grófot, mint »öntudatra ébredt apostolt«. Tisza reflektált röviden. Válaszának sulypontja a Polónyi által emlegetett bizalmas beszélgetésen feküdt. A kormány megalakításánál Polónyi replikája után a holnapi napirendet állapították meg. Az ülés 1/4 3-kor ért véget.

Akasztanak Szabadkán.

Dimovics Miklós halálos ítélete.

— Telefon értesítés. —

Április 4., 5. és 6-án a szabadkai kir. törvényszék mint esküdtbíróóság Dimovics Miklós ókanizsai cigány, felesége Petrovics Mária és fiuk Dimovics Ferenc bűnügyét, kik Sarnyai Lukács ókanizsai parasztagdát ezen év február 11-én a pénzvágó ördöge által csábítva előre kiesztelt módon megbeszélte terv szerint meggyilkolták.

Elhitették Sarnyai Lukácsal, hogy egy „alsóindiai nagyasszony“-nak nevezett emberföltötti lénytől egy z ák aranyat és tömémentlen pénzt fog kapni, ha a nagyasszonynak megfelelő összegű pénzt felmutat, ennek folytán Sarnyai Lukács az ókanizsai önszegélyző szövetkezet pénztáránál 1904. febr. 9-én 2800 kor. kölcsönt vett fel, amely neki a 98 kor. 04 fill. kamat levonása után ki fizettetett. Evvel a pénzzel Sarnyai Lukács február 10-én, szerdán délután megjelent Dimovics Miklós szabadkai lakásán és ott terheltekközölte, hogy a szükséges pénz, amelyet a nagyasszonynak kell felmutatni, meg van otthon. Erre Dimovics Miklós és Petrovics Mária, az előre megállapított terv szerint, felhívták Sarnyai Lukácsot, hogy másnap, febr. 11-én csütörtökön, esti 7 óra felé kocsival jöjjön értük a pénzzel, mert a nagyasszony éjjelkor, a Sarnyai Lukács szállása körül fog megjelenni. Csütörtökön este Sarnyai kocsival megjelent terheltek háza előtt. Az indulás előtt Dimovics Miklós felhívására Petrovics Mária bűnjelként lefoglalt baltát az elkészített kosárba tette és hárman úgy állapodtak meg, hogy ha Dimovics Miklós cigány nyelven hátra szól Ferencnek, hogy üsse, akkor Dimovics Ferenc Sarnyai Lukácsot a baltával leüti. Ezen megbeszélés után a kocsival elindultak a zentai országútra. A lovakat Sarnyai Lukács hajtotta, mellette ült Dimovics Miklós, hátuk mögött pedig Dimovics Ferenc és Petrovics Mária. Éjjel tájban Sarnyai szállásához közel Dimovics Miklós cigány nyelven megadta a megbeszélte jelt, amire Petrovics Mária a kosárból a baltát kivette és Ferenc fiának átadta, aki erre a balta fokával háromszor Sarnyai fejére csapott. Dimovics Miklós erre a kocsiról leugorva, a lovakat megállította, majd a baltát Ferenc fiától eltvéve a hanyatt fekvő Sarnyai fejére és az arcára csapott a balta fokával, míg az ki nem szenvedett. És miután így Sarnyai Lukácsot előre megfontolt szándékból megölték, a zsebéből kivették a bőrtárcát, az abban levő, körülbelül 2700 korona készpénzzel és azzal távoztak.

A bűn ügy került napfényre, hogy Dimovicsék a kocsit magára hagyták a rajtafekvő hullával együtt. Egy parasztagda másnap jelentést tett a kanizsai rendőrségnél a borzalmas leletről.

A megindult nyomozás folyamán kitűdött, hogy Dimovicsék ujabban sűrűn vendégei voltak Sarnyainak. Dimovicsnéra terelte a gyanút két levél is, amelyeket ő iratott Sarnyainak és amelyekben homályos szavakban szó volt a fatális kirándulásról. A csendőrség előtt aztán mindhárman töredelmesen bevallották több-kevesebb eltéréssel a szörnyű tettet.

Április 6-án a törvényszék az esküdtek

verdictje alapján *kötél általi halálra ítélte* Dimovics Miklóst. A 20 évét a gyilkosság elkövetésekor be nem töltött Dimovics Ferencet 15 évi fegyházra, Petrovics Máriaát 6 évi fegyházra ítélte.

A védők által bejelentett semmiségi panaszokat ma vette elbírálás alá a kir. Kuria.

A Kuria Dimovics semmiségi panaszát elutasította, tehát a halálos ítélet jogerős,

A kegyelmi tanács rögtön összeült, de annak határozatát, amely a kabinetirodához felterjesztetik, természetesen titokban tartják. Minthogy pedig a kegyelmi tanács felterjesztése a büntető tanács határozatától nem szokott eltérni, Dimovics Miklós bűnös lelke most már csak az Istennél remélhet kegyelmet.

Mig a kegyelmi tanács határozatát a kabinetiroda elintézi, néhány hetet vesz igénybe.

Megmérgezett kisleány.

A gondatlanság áldozata.

(*Saját tudósítónktól.*) — Ma ugy a kora délutáni órákban erősen csilingelt a mentők telefonja. Szerencsétlenség megtörténtéről jött az értesítés, a mely után kis idő múlva az utcán száguldott a mentők kocsija. A szerencsétlenségnek egy ártatlan apróság az áldozata, aki csak azért pusztult el, mert a környezete gondatlan volt.

Az áldozat egy *Todin* Sarolta nevű leány. Ez évben történt ugyanis, hogy az apró leány gyermeket a szabadkai állami gyermekmenhelyről gondozásra adták ki egy *Torma* Mihályné nevű asszonynak. A kicsi lányka ott gyűnyögtött Tormaék lakásán. Egész nap játszadozott az udvaron s a házbéliek mihamar megszerették az apróságot.

Tegnap délelőtt történt, hogy *Torma* Mihályné valami célra *karból savat* vásárolt. Mikor hazajött az üvegben lévő mérget letette a földre és besietett a szobába. A két éves kis *Todin* Sarolta a földön játszott s a mikor az üveget megpillantotta, oda csuszott s a kezébe vette.

Az apró gyermek játszás közben valahogy kinyitotta a mérges folyadékot tartalmazó üveget, melyet a szájához emelt. A következő pillanatban a kisleány fölhajtotta az üveget. A maró folyadék borzasztó pusztítást tett a kis Sarolta belső szervezetében. A szerencsétlen kis gyermek sirni sem tudott, mert a karból a száját és a torkát is összeégette.

Mikor *Torma* Mihályné vissza jött a szobából s kétségbeesetten nézte a tehetetlenül vergődő gyermeket s megpróbálta, hogy enyhítse fájdalmait. A szerencsétlenségről azonnal értesítették a mentőket, a kik a kis leányt a kórházba szállították, de minden segély meddő volt, mert *Todin* Sarolta alig egy félóra múlva meghalt.

A rendőrség erélyes vizsgálatot indított *Torma* Mihályné ellen.

H I R E K.

— **Báró Vojnits István ünneplése.** A szabadelvű párt alelnökét, mint már megírtuk, a megye f. hó 19 én fogja ünnepleni, amely alkalommal a vármegyeház részére festett arcképét fogják nagy ünnepség keretében leleplezni. Ez alkalomra Szabadka város tanácsa mai ülésében dr. *Biró* Károly polgármestert küldötte ki, hogy az ünnepélyen a tanácsot képviselje.

— **Katonai szemle.** Zomborban — mint tudósítónk írja — a napokban kozmatelki Csath Lajos ezredes, a 6. honvéddyalozred ottani zászlóalja fölött szemlét tartott. A szemle végeztével a tisztikarnak megelégedését fejezte ki.

— **Közgyűlés.** Szabadka város törvényhatósági bizottsága június havi rendes ülését 23-án, szerdán fogja megtartani *Schmausz* Endre főispán elnöklete alatt.

— **Hymen.** *Király* Lajos, a zombori áll. főgimnázium tanára eljegyezte *Popovics* Karolínát, *Popovics* Sebő vármegyei tb. főjegyző kedves leányát.

— **Az érettségi vizsgák eredménye.** A szabadkai községi főgimnáziumban ma délután hirdették ki az érettségi vizsgálatok eredményét. A leérettségizett ifjak névsora és osztályzata a következő: Jelesen érett: *Freund* József, *Kertész* Sámuel és *Rex* Sándor. Jól érett: *Bauer* Ernő, *Geiger* Mátyás, *Göncöl* Manyért, *Kunetz* Sándor, *Kunetz* Gyula, *Lakner* Oszkár, *Licht* József, *Licht* Zoltán, *Matkovics* Béla, *Munk* Arthur, *Nánay* Béla, *Pollák* Lajos, *Radvánszky* István, *Rafailovics* Milos, *Schutzberg* Alajos, *Sztrokay* Kálmán és *Winkler* Imre. Egyszerűen érett: 17 és három két hó múlva tehet javító vizsgálatot.

— **A kis vakmerő.** *Hartmann* József, a ma befejezett érettségi vizsgálatokon megbukott gimnázista megjelent ma szerkesztőségünkben és inzultálta a szerkesztőt. Elkövette pedig ezt a kocsistempót azért, mert a minap lapunkban egy közlemény jelent meg, melyben ez a fiú magára sértőt talált. Eltekintve attól, hogy abban a cikkben a kis vakmerő nem volt megsértve, a serdülő gimnázista fiú által okozott sértést nem torolhatjuk meg úgy, mintha komoly, felnőtt ember követte volna el. Ezért nem szólunk ezuttal a sajtó terrorizálásáról és egyéb elvi jelentőségű dolgokról. Szerkesztőnk aláveti magát a hírlapírók rögtönös konferenciájára azon határozatának, hogy ebben az esetben nem kell lovagias elégtételt adni a kis vakmerőnek. Hanem a járásbírósnál kell megfenyíteni a hencegő, vásott fiút.

— **Szabadkaiak a lugosi dalegylet jubileumán.** A lugosi magyar dal- és zeneegylet ez év augusztus 20–21-ik napjain ünnepli meg fennállásának 50 esztendő évfordulóját. A jubileum alkalmából meghívta a szabadkai dalegyesületet is, amely — mint értesülünk — valószínűleg testületileg fog részt venni az ünnepségen. Az egyesület ezért felhívja az alapító vagy pártoló tagjait, hogy akik a jubileumon és ezzel kapcsolatos kiránduláson részt venni kívánnak, szándékukat *Vass* Lajos dalegyesületi titkáránál jelentsék be. A kirándulás az aldunára és Herkules fürdőbe lesz. Az elszállásolásról és kedvezményes vasuti jegyekről a lugosi dalegylet gondoskodik.

— **A műpártoló kör ülése.** A szabadkai műpártoló kör választmánya e hó 26-án ülést tart, amelyen a közgyűlés határidejét fogják megállapítani. Az elnökség kéri a tagokat, hogy az ülésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Halálozás.** *Mihels* János bácsmegyei előkelő nagybirtokos tegnap este hosszas szenvedés után elhalt. Temetése holnap, csütörtökön lesz Bácsszentivánon, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— **Sorozás.** Az 1904. évi állításkötelesek sorozását ma délelőtt folytatta a sorozó bizottság. A mai nap folyamán megvizsgált 250 elsőkorosztálybeli közül 98 találtatott a fegyverviselésre alkalmasnak.

— **Egy községi jegyző ünneplése.** *Ószivác* község lakossága — mint tudósítónk írja — a napokban lelkesen ünnepelte meg *Zsupanszky* Lyubomir jegyzői működésének 25 esztendő évfordulóját. A jubileumi ünnepség, melyre a szomszédos községekből is sokan jelentek meg, a község házában folyt le. Az ünnepélyen *Latinovics* Pál főispán és *Piukovics* József országos képviselő is jelen voltak. A község házában tartott diszkyűlés után a bácsmegyei jegyzőegyesület tartott ünnepélyt, amelyen a jubileum alkalmából *Zsupanszky* Lyubomir nevére 200 koronás alapítványt tett, hogy annak kamataiból évenként egy szorgalmas aljegyző jutalmaztassék meg. A jubiléum sziváci barátaitól és tisztelőitől

egy ezüst diszlapot kapott ajándékba, melyen e szöveg áll: „1870—1904. Zsupanszky Lyubomirnak negyedszázados jegyzői működése évfordulója alkalmából elismerésünk jeléül: sziváci barátai és tisztelői.”

— **Uj gyorsvonal.** Szabadkát is közletről érdeklí az a vasuti hír, hogy az államvasut igazgatósága Zimony és Zágráb között e hó közepén új gyorsvonalat indít. De a közönségnek az a része, amely a Duna és Tisza között lakik, az új gyorsvonal megindításával sem kapja meg azt a kedvezményt, amely után a zónadijszabás behozatala óta sóvárog. A dolog ugyanis úgy áll, hogy a magyar tengerpartra csakis dupla költséggel juthatnak, mert Budapesten keresztül kénytelenek utjukat venni. Az államvasutak menetrendje elzárja előlük a másik utvonalat, a mely Szabadkán és Bródon keresztül vezetne, de a rossz összeköttetés folytán huszonnégy óra alatt nem teheti meg Fiuméig az utat. Némi állomáson órákig kell várakozni, aminek következtében az utasok kénytelenek Budapesten keresztül menni, amerre az összeköttetés teljesen megfelelő.

— **Az osztrák könyvvigécek ellen.** Az osztrák könyvkereskedők és a kiadók valóságos elárasztják a magyar közönséget ügynökeikkel, akik mindenféle német és szláv nyelvű könyvekre, füzetekre, folyóiratokra, gyűjtenek előfizetőket, sőt az osztrák könyvkereskedő cégek megbízottjai még hazai magyar sajtótermékekre is nagy mértékben üzik az előfizetőséggyűjtést, az itteni könyvkereskedők és kiadók elől elfoglalván a piacot. A reciprocitás elvének megtartása mellett nem igen lehetne kifogást tenni ez ellen, de Ausztriában az osztrák közigazgatási hatóságok minden indoklás nélkül kereken megtagadják a magyarországi cégeknek az általuk sajtótermékekre való előfizetőséggyűjtés céljából kért engedélyt. Ennek következtében — mint értesülünk — a belügyminiszter a viszonyosságra való hivatkozással utasította az alispánokat és polgármestereket, hogy nagyobb körültekintéssel járjanak az osztrák cégek részére sajtótermékekre való előfizetőséggyűjtésre szóló engedélyek megadásánál és az engedélyt csak szigorúan mérlegelt és indokolt esetben adják meg különben tiltásuk el az előfizetőséggyűjtést.

— **A papagály elröpült.** Valahonnan messziről, túl a tengerek partjáról elfogtak egy papagályt. A derék madár hajón, vasuton utazott, amíg végre otthonra talált ifj. *Gálffy* György szabadkai gyógyszerésztárában. Ott élt rövid idő óta. Pompás dolga volt, magába szivta a parfümök és gyógyszerek vegyes illatát és ha kedve tartotta, megkárógta az ismerőseit. A papagály volt — nincs. Tegnap gondolt egyet a tudós madár és kiröppent a gyógyszerésztárból. Ifj. *Gálffy* György kéri a megtalálót, hogy az elröpült papagályt vigye hozzá. A megfelelő jutalomban részesül.

— **A D. M. K. E. alapszabályai.** A belügyminiszter a Szegeden székelő Délmagyarországi Közművelődési Egyesület alapszabályait jóváhagyta.

— **Állami ménék osztályozása.** A földmívelésügyi miniszter rendeletileg tudatta a lótenyésztő bizottságok elnökeivel, hogy a bajai állami ménetelepen a ménék osztályozása, illetve selejtezése július hó 20-án fog megtartatni, amikor a tenyésztésre még használható ménék mindjárt a helyszínén el fognak adatni.

— **A műtrágya-gyár ügye.** Lapunk egyik múlt számában jeleztük már, hogy Szabadka város gyárainak száma a közel jövőbe egy hatalmas műtrágya gyárral fog szaporodni. A műtrágya-gyár építésének ügye tudvalevőleg azért huzódott eddig, mert a hadtestparancsnokság a gyártelep engedélyezése ellen felebbezést jelentett be. A gyár ugyanis a lóporraktár mellett épül s így a katonai hatóság tűzveszélyt látott a gyár létesítésével. A város tanácsa ma foglalkozott a felebbezéssel, melyet elutasított.

Az építkezés elé tehát akadály nem gördül és ha a már megkezdett ártézi kutak furásával készen lesznek, az építkezés teljes erővel fog megkezdődni.

MULATSÁGOK.

Az ipartestületi dalárda mulatsága. A szabadkai általános ipartestület dalárdája július hó 1-én a városligetben zártkörű táncmulatságot rendez. A táncmulatság hangversennyel lesz egybekötve. Belépő jegyek személyenkint 1 kor. 20 fillér.

LEGUJABB.

A nemzeti párt értekezlete.

A nemzeti párt ma este hat órakor teljes megalakulás céljából értekezletet tart. Értesülésünk szerint elnökké *Gulner* Gyulát, al-elnökké *Batthyányi* Tivadar grófot és *Sághy* Gyulát, gazdává *Bernáth* Bélát, jegyzővé *Úrmánczy* Nándort választják meg.

A főváros új tisztí főorvosa.

A főváros közgyűlése ma délután dr. *Magyarevics* Mladent a fő- és székváros tisztí főorvosává választotta.

Szécsi Antal meghalt.

Budapestről távirják, hogy *Szécsi* Antal, a jeles szobrászművész ma délután meghalt. *Szécsi* régebb idő óta betegeskedett. Cukor betegség gyötörte s ez döntötte ágyba. *Szécsi* 48 esztendő volt. Leghíresebb alkotása *Baross* Gábor szobra, mely a Keleti pályaudvar előtt áll. Az elhunyt művész temetése szombaton lesz.

Verescsagin szobra.

Szentpétervárról jelentik, hogy a város előkelő köreiből mozgalom indult meg, hogy *Verescsagin*nak, ki a *Petropavlovsk* elsüllyedése alkalmával életét vesztette, szobrot emeljenek. A mozgalom élén *Konstantinovitsch* *Konstantin* nagyherceg áll. A közel jövőben a nagy festő hátrahagyott műveiből kiállítást rendeznek.

A háboru.

Pétervárról jelentik: *Stackalberg* tábornoknak *Miklós* cárhoz intézett tegnapi távirata szerint ma kezdőött meg a küzdelem az oroszok állása ellen hat kilométernyire *Wafanhoontun* (*Wafanhout*) állomástól délre. A japánok néhány erélyes kísérletet tettek arra, hogy az oroszoknak balszárnyát az állásából kiszorítsák, de az ellenség támadását visszaverték és megmaradtak állásukban. Az első ezred, mely a bal szárnyat képezte, komoly veszteséget szenvedett. *Quastanov* ezredes ezredparancsnok és *Madotocsinszki* *Radoszlav* hadnagy ezredsegédtiszt elesetek. *Gern* *Gross* tábornok jobb alsó állkapcsán egy srepneltől megsérült, azonban mégis megmaradt a sorokban.

Az orosz távirati ügynökség jelenti *Mukdenből* tegnapról: A *Port-Artur* előtt lévő japán hadsereg az *incsonzi* és *lubantien* között lévő vonalon van. A két ellenséges hadsereg előőrsei naponként csatároznak egymással. Nem nyernek megerősítést a *Port-Artur* megrohanásáról szóló hírek.

A *Port Artur* számára lisztet és lisztet szállító bárkákat a japánok lefoglalták. A japánok a taotajnál panaszt emeltek, hogy külföldi kereskedők árut szállítanak *Port-Arturba*. A drótnélküli táviróállomást, amelyet az oroszok állítólag itt állítottak fel, nem látni.

Bigamia.

Berlinből szenzációs bünperben hozott tegnap ítéletet a törvényszék. Ezelőtt 15 évvel egy *Schneeveisz* *Katalin* nevű leány férjhez ment egy kalandorhoz, aki három évi együttlét után elűnt hazulról. Minthogy 3 esztendeig nem adott életjelt magáról, a törvényszék halottnak nyilvánította. A nő ekkor *Fenrich* *Gyulához* ment nőül. Nemrégiben a férj visszatért Berlinbe és bigamia miatt pert indított a felesége ellen. A törvényszék több napi tárgyalás után felmentette *Schneeveisz* *Katalint*.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A Thalheimer Jakobsics per.

(Saját tudósítónktól.) Thalheimer Evelin, azelőtt Jakobsics Gyuláné pert indított volt férje ellen, amely perben a férjével a közjegyző előtt kötött egyezség érvénytelennek kimondását kérte. Abban az egyezségben u. i. a felperes Thalheimer vagyonának tekintélyes részét Jakobsics Gyulára és kiskorú gyermekükre, Elemérre ruházta. A kereset okául azt hozta föl a felperesnő, hogy nem szabad akaratból, hanem férje részéről alkalmazott kényszer hatása alatt írta alá az egyezséget.

A szabadkai törvényszék a Rohonyi Gyula által képviselt Thalheimer keresetének helyt adott és az egyezséget érvénytelennek nyilvánította. Az ügy a szegedi ítélőtábla elé kerülvén Jakobsics ügyvédének Farkas Zsigmondnak felebbezése folytán a tábla az első bíróság ítéletét megváltoztatta és felperest keresetével elutasította. A Curia most a Rohonyi által képviselt Thalheimer keresetének helyt adott, az első bíróság ítéletét hagyván jóvá.

Merénylet egy rendőr ellen. Aradszky Mladen zentai városi rendőr március hónapban az esti őrjárat idejében észrevette, hogy egyik külteki koresma ajtaja előtt Kiss Gábor nevű suhanc nyitott bicskával lesben áll. Fölakarta tehát szólítani, hogy adja át neki a kést, de amint feléje közeledett, a fiu azt hirtelen zsebre vágta és odább állt. A rendőr azonban utána ment és ismételtén kérte tőle a bicskát, mire a suhanc kirántotta azt zsebéből és kétszer egymásután hátba szurta vele. A megsebesített rendőrkardot rántva futott a menekülő merénylő után, de a lármára kijött a koresmából Kiss egész társasága és pedig Jakab bátyja, Mikus Gergely, Boros Mátyás, Illés Béni, Gábor Menyhért és Német István. [Kiss Jakab szintén megszurta a rendőrt, a többiek pedig botokkal addig verték, míg eszméletlenül esett össze. Tíz sebből vérzett, mikor a kórházba szállították, ahol hosszabb ideg súlyos beteg volt.

Az ügyben a szabadkai kir. törvényszék ma tartotta meg a főtárgyalást, a melyen *Szerdahelyi Sándor* elnökölt. A bizonyítás eljárás befejezésével a kir. ügyész Boros vádlott ellen kellő bizonyítékok híján eljettette a vádat, a többieket hatóságelleni erőszakért kérte megbüntetni. A kir. törvényszék Kiss Jakabot súlyos testi sértésért és hatóságelleni erőszak miatt 4 hónapi fogságra és 40 kor. pénzbüntetésre, Kiss Gábort 3 hónapi fogságra és 20 kor. pénzbüntetésre, Mikus Gergelyt 1 hónapi, Illés Bénit 14 napi, Gábor Menyhértet 6 napi, Német Istvánt pedig 8 napi fogságra ítélte. Az ítéletben úgy az ügyész mint a vádlottak megnyugodtak.

A szegedi vasutasok ügye a táblán. Ismeretes, hogy a szegedi kir. büntető törvényszék vádtanácsa megszüntető határozatot hozott a pörbefogott szegedi vasutasok ügyében. A királyi ügyészség azonban a megszüntető határozattal szemben felfolyamodással élt. A vasutasok ügye így a kir. főügyészséghez került, mely a minap vette át az összes iratokat és Aschinger Ferencz főügyész helyettes már meg is hozta a hatá-

rozatot a kétségkívül érdeklődéssel várt ügyben. Az újabb fordulat a vasutasokra nézve nem kedvező. A főügyészség ugyanis fönntartotta a vádat, mely közelebb a kir. ítélőtábla tanácsát fogja foglalkoztatni. Mint értesülünk, a döntés néhány nap múlva meg fog történni.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.
— Junius 15. —

A határidő-üzlet.

	Déli zárlat	É esti zárlat
Buza apr.-re	—	—
Buza máj. 1904	—	—
Buza okt.	909 - 908	906 - 07
Rozs apr.-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs okt.-re	680 - 681	681 - 82
Zab máj.-ra	—	—
Zab	—	—
Zab október	585 - 587	586 - 87
Teng. jul 1904.	522 - 521	519 - 20
Tengeri aug.	534 - 533	531 - 32
Teng. máj. 1905	550 - 551	549 - 50
Tengeri	—	—
Repce	—	—
repce aug.	10.45 - 10.55	—

A szerkesztésért felelős: DR. SCHÖBER BÉLA

Szabadka szab. kir. város adóhivatala.

12.672/1904. ten. sz.

Hirdetmény.

Az 1904. évi nyilvános számadásra kötelezett vállalatok összeállított III. oszt. kereseti adókiutési lajstrom a javaslatba hozott adóösszegek kitüntetésével az 1883. évi 44. t.-c. 18. §-a értelmében két napon keresztül

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,
Gabonát,

Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,
Üzleti helyiséget,
Nyaralót.

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„**Bácsme gy ei Napló**“
kis hirdetési rovatát.

Bácsme gy ei Napló

ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor
könyv és papir kereskedésében főtér.

Heumann Mór
könyv és papir kereskedésében főtér.

Krécsi A. Nándor
könyv és papir kereskedésében Deák-u.

Erdélyi D. és Társa
dohány nagyüzlete Kossuth utca

Tenner B.
dohány-tözsde és látékáru üzletében Kossuth-u.

Gerber Jakab
dohánytözsde és esztorgályos üzletében Kossuth u.

Spitzer és Klein
fűszer és csemege üzletében Rudics-u.

Meznerics József
fűszer és csemege üzletében honvéd lakanyá mellett

Beck Sándor
fűszer és liszt üzlete a törvényszékekkel szemben.

Nojsek Géza
fűszer és csemege üzletében Damjanich és Berce-sényi utca sarkán.

PALICSON
Menczel Mihály
fűszer és csemege üzletében

Elegánsan
butorozott szoba kerestetik július 1-ére. Czim a kiadóhivatalban.

Szabósághoz
1 fiu és 2 nő tanonc felvétetik. Tudakozni Barth Henriknél, régi halpiac.

Fényes melékkeresetre
tehetnek szert oly intelligens urak, kik kereskedőket látogatni szoktak. Ajánlatok: Apolló, Budapest, VII. Almácssy-tér 2. címre küldendők.

Ház eladás.
VII kerület, Bognár utcában 258. szám alatt, építésre alkalmas telekkel eladó. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Telek eladás.
Tompá utcában 237 négyzetű telek igen alkalmas ház építésre, előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy csinosan
butorozott szoba, esetleg teljes ellátással kiadó. Értekezni IV. kör Berce-sényi-utca 638 sz. alatt.

Kitűnő házikoszt
kapható egy özvegy urinőnél. Cím a kiadóban.

Mérlegképes
könyvelő esti órákban mellékfoglalkozást keres. Levélbeli címet „Mérlegképes“ jelige alatt a kiadóhivatalba kér.

Fisharmoniumot
óhajtók bérelni. Sives ajánlatokat a kiadóhivatalba kérem „Fisharmonium“ cím alatt

Hirdetés
gyűjtésével szép keresetre tehetnek szert ügyes úgynökök. Cím a kiadóban.

Pénzkölcsönt
házakra, telkekre, föld birtokokra, második, harmadik helyre is. Cím a kiadóhivatalban.

Állást
keresek nővérem részére pék vagy cukrász üzletben. Cím a kiadóban.

Gazdaasszonyi
állást keres egy közepkorú nő. Címét megmondja a kiadóhivatal.

90 krért
javít bármily törésű órát 1 évi jótállás mellett Fischer Testvérek szegedi óráskész szabadjai fiókja. Üzletvezető Ozeizler Lipót Szabadka, Kossuth-utca.

Beszerezési források.

Singer Co.

varrógépraktára Szabadkán, Eötvös-utca Geiger ház.

Lukács Miklós

vendéglős, Kőlcsey-utca 244. Naponta friss ételek és jó italok Tekepálya

Nagy Ferencz

férfi és női cipész üzlete Szabadkán, Nemzeti kaszinó épület.

Kulunesits Balázs

uriszabó üzlete Szabadkán Nemzeti casinó épület

Brauchler János és fiai

gőzerőre berendezett fakimunkáló gyára, butorraktár Szabadkán, Wesselényi-utca

Dukász Samu

Batthyány-utca Vermes ház, edény piac rófosára kereskedés, partie és maradék vétel jutápyos áron.

Nem titok

többé az, hogy 1 kr remek képes levelező-lapok kaphatók, átolvasott könyveket is használt tankönyveket legmagasabb árért vesz az antikvárium könyvk. Szabadka a gymnáziummal szemben

Mindennemű

nyomatványokat a legjutányosabban és a legesimább kivitelben készit Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.

a városi adóhivatalnál közszemlére kitétetik azzal, hogy az illetők saját vagy másokat illető adójavaslatokra nézve netáni észrevételeiket a fenti határidőben a m. kir. pénzügyigazgatóságnál írásban, utóbb az adókiutató bizottságnál szóval vagy írásban előterjeszthetik.

Szabadkán, 1904. évi június hó 15-én.

Városi adóhivatal.

Hol lehet legolcsóbban
Vásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny --- --- --- 17 kor. feljebb
Ulster --- --- --- 22 " "
Felöltő --- --- --- 17 " "
Gyermek öltöny --- --- --- 5 " "
Gyermek felöltő --- --- --- 9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok --- --- --- 11 kor. feljebb
Női Paletok --- --- --- 17 " "
Fiu és leánygallérok --- --- --- 5 " "